

X809

Már megint undorodhatok. Az úgynevezett szocialista egypártrendszer mocska esztétikai értéké, baloldali publicisták műcsontjává magasztosult. Amikor 2000 januárjában Esterházy Péter befejezte Harmonia caelestis című – apja emlékének szentelt – regényét, akkor derült ki számára, hogy apja besúgó volt. Tévedésre épülő

Szalay Károly

„Új Bábelt élünk, a fogalmak pokoli zűrzavarát. Gyalázatos hazugok megrontották a szavak becsületét.”

Karinthy Frigyes

Gróf Háromper- három

kéziratát nem vonta vissza, hanem annak (jogos) sikere után, megírta az ellenművet, a Javított kiadást, amelyben apja ügynök múltjának dokumentumait regényesítette.

1990 augusztusában jelent meg egy szatírám Esterházy Péterről, és főleg az őt túldicsérő, nyáladzó hódolóiról, akik között olyan is akadhatott, aki pártutasításra nedvedzett. (Nincs kizárva, hogy a papa tevékenységét fia karrierjével jutalmazta a hatalom.) Nos, akkor közölte velem *Fodor András* és *Domokos Mátyás* – a nyári Balatonparton sétálva, hogy írásom gorombára sikerült, hiszen az apát 1956 után elhurcolták, megalázták, megverték. Ez a közlés annyira megrendített, hogy azóta sem jelentettem meg kötetben ezt a szatírárt, mert mélyen át tudtam élni a családi tragédiát. Apámat ugyanis 1944-ben a német tábori csendőrség vitte el, 1950-ben pedig az ÁVH. Elképesztően vagány és nekem mindenáron imponálni akaró apám azonban szégyellte előttem, hogy holmi nímandok büntetlenül bántalmazhatták, megveretését csak az ő halála után árulta el az anyám. E személyes közléssel azt akartam érzékeltetni, hogy fokozott együttérzéssel viseltetek mindenki iránt, akinek a szüleit a terror megalázta.

Émelyegni különben már akkor kezdtem, amikor olvastam az újságban, hogy *Konrád György* följelentette a barátját. Majd az ÉS cikksorozatában *Tar Sándorról* derült ki, hogy besúgta legjobb barátját, *Kenedi Jánost*. Kenedi pedig *Molnár Gál Pétert* mószerolta be. A baloldal – önmagát sem kímélve – rögvest erkölcsi szájhabzásba zuhant, élen a *Sztálin* halálába majdnem belehaló *Eörsi Istvánnal*, a filozófiától mindmáig intakt, vagyis szüzen maradt *Tamás Gáspár Miklósig* bezárólag.

Nos, amint *Esterházy Mátyás* három per hármassága kipattant, a fürge *Lakat T. Károly* műsort kreált az ATV-n, *Morcsárnyival*, a *Magvető* igazgatójával, *Heller Krupszkájával*, *Ágnessel*, *Fazekasné Gerő* *Andrással*, *Habogó Hankiss Elemérrel* és a

köztük mindenképpen kakukktojás *Romsics Ignáccal*. Egy ember megaláztatása, megszegyenülése álfilozófusi és áltörténeti csámcsogás tárgya lett, egy halott megtaposása, aki a sírból már nem tud tiltakozni, megkínzott lábszárcsontjával nem üthet szét az álszent sajnálkozók és hamis erkölcsöszők között. Egy

Mansfeld Péter vagy *Tóth Ilonka* kivégzése statisztika, egy gróf spiclisége filozófiai téma. Miközben kolloid halmazállapotú véglények üzletelnek mások tragédiájával. A tévévitában Esterházy csak hatalmas kivetített fénykép formában volt jelen – magasan lebegett, mint a szentlélek – *Hellerék* feje fölött. Imigyen nyugtatva meg a *Hetek* (2002. május 24.) publicistáját, aki szorongott fogvacogtatva: „Esterházy most belecsapott a mocsárba: szorítsunk érte, hogy a sár ne órá hulljon vissza.” Tartok tőle, hogy nem a megfelelő mocsárba csapott bele. Ha már a *Hetek*. Ezt nyilatkozta ugyanoda *Tar Sándor*: „Én is megírtam a magam történetét regényben. Egy éve írom: *Morcsányi*, a *Magvető* igazgatója ezt tudja. Februárban jártam náluk (...) és azt mondta, a könyvheti könyvek kéziratát már leadták januárban (...) Ugyanakkor Esterházy március végén adta le ennek a könyvnek a kéziratrésztétét. De mondom még egyszer, Péter kitűnő író, és remek szimata van.” Ami azt jelenti: Esterházy tudja, mi a jó üzlet. És akkor dobja piacra a háromperhárom részvényt, amikor a legmagasabb a hozama. Aztán azt, hogy *Morcsányi* átverte *Tart*. Mert egy gróf után ugyan kit érdekel egy vidéki parasztfiú gyalázata és megaláztatása?

Csak egy baj van itt kérem szépen. Mindenki a kloákába kényszerített három per hármassokra feni a kését. És a valódi bűnösökről hallgat a fáma. Ha nincs szovjet szocializmus: *Rákosi*, *Kádár*, *ÁVH* és a többi, a megaláztatott normális körülmények között tisztességes emberek maradnak. Idézek ismét a *Hetekből*: „*Tar* elmondta: nincsenek illúziói, egykori szervezői, kapcsolattartói vagy azok főnökei ma is itt vannak és utánanyúlhatnak, ha akarnának.” Vagyis az egyszerre áldozat és bűnös *Tar Sándor* még mindig retteg! És akiktől fél, azok ott ülnek ma esetleg még a parlamentben is.

Erről van szó, drága barátaim az Úrban.

ny. Esterházy Péter könyveiről